

28 березня Герой України, видатний співак, режисер і педагог Дмитро ГНАТЮК відзначає 90-річчя

Дмитро ГНАТЮК: «Праця дарує мені позитивні імпульси!»

64

Це інтерв'ю зіткано з двох текстів, що дистанційовані один від одного певним часовим відрізком. Проте споріднені єдиним прагненням: показати знайому-незнайому постать у її багатогранності.

Перший текст із категорії тих, що дрімають до пори до часу, вичікуючи особливого моменту. Із легендою оперного та естрадного співу Дмитром Гнатюком уперше розмовляли одного чудового літа на пісенному фестивалі, куди запрошують зірок найбільшого калібру. Маестро Гнатюка публіка зустрічала пристрасними оплесками. Вкладала в них неосяжну любов, що акумулювалася в душах упродовж десятиліть. А незабутий кумир, незмінно статурний колоритний чоловік із красивим потужним голосом співав наперекір вантажу років. Ювілей – саме той особливий момент для оживлення уривків тієї бесіди. А ще – привід для нової зустрічі напередодні солідної річниці, нових запитань-відповідей у коротких антрактах між заняттями Дмитра Михайловича зі студентами Національної музичної академії імені П. І. Чайковського.

Але спочатку, аби домовитися про зустріч, набрала номер Маестро. Слухавку взяла його дружина – доктор філологічних наук Галина Макарівна Гнатюк, із якою від молодості разом крокують життям. Вона повідала: в чоловіка в музичній академії нині вельми напружений період. Там, до слова, зі сцени оперної студії можна послухати сім опер, поставлених Дмитром Гнатюком. «Не раз його запитувала: може, годі вже? – розповідала Галина Макарівна. – Ні, каже, праця дарує мені позитивні імпульси!».

Його життя подібне до опери з її драматичними й радісними колізіями, де музика привівня в правах до виконавців головних партій. Як-що не сказати більше: саме вона і є головним персонажем.

– Дмитре Михайловичу, почнімо з того, чим зазвичай завершують: ви щаслива людина?

– Мені поталанило. Доля була до мене прихильна: ще юному подарувала крила мистецькі, співочі. Іще будучи студентом, працював на престижній сцені Київського театру опери і балету. Де лишень не виступав!.. Співав у найкращих залах світу. Об'їздив усю планету, побував у найвіддаленіших її куточках.

– Не вірю, що так уже все сонячно. Життя митця – апріорі не безжмарне.

– Насправді, всяке було. Проте пам'ять відсіює сумне, а залишає для згадування лише приємні фрагменти.

– Буковинська земля, звідки ви родом, надзвичайно співо-ча (Дмитро Гнатюк народився в

с. Старосілля (нині Мамаївці) Кіцманського району Чернівецької області. – Авт.)...

– Був такий випадок. Одного разу, коли я вже виходив на професійну сцену, приїхав додому, на Буковину. За великим столом зібралося багато моїх односельчан. Усі співали й мене попросили заспівати. Слухаючи, моя тітка плеснула в долоні й каже моїй мамі: «Маріє, Маріє, а що я тобі казала? Що твій Дмитро буде попом»... Річ у тім, що в дитинстві я співав у церковному хорі. Донині дуже люблю храмовий спів. Там, у церкві, вивчив музичну грамоту, з чого потім мав велику користь.

Коли по війні потрапив до Києва з незборимим бажанням навчатися співу, здав документи до консерваторії та пішов оглядати місто. З Хрещатика дістався Володимирської гірки. І така краса раптом очам відкрилася! А жити не мав де. Побачив альтанку й сказав собі: отут і спатиму. І почув там кілька ночей поспіль... Потім, під час іспитів, спеціаль-

ність – вокал – склав на «відмінно». Мене запитали, чи граю на якомусь інструменті. Я не грав. Педагоги були вражені. Тоді згадав, що ноти таки знаю. Проспівав їм по нотах пісню. І став студентом консерваторії в місті, в яке закохався навіки.

Соковитий, багато забарвлений баритон – платиновий скарб, якому вік – не загроза. Свій сильний і чистий голос юний Гнатюк випробовував у рідкісні вільні години на танковому заводі в Свердловській області під час Великої Вітчизняної, де працював після поранення й де створив великий хор. Випробовував і після демобілізації. І на головній оперній сцені української столиці, де виступав іще консерваторцем. Солістом Київського театру опери і балету (нині Національна опера України імені Т. Г. Шевченка) Дмитро Михайлович став іще 1951-го. 1988-го обійняв посаду головного режисера театру, з якої пішов майже за чверть століття –

в 2011-му, присвятивши себе викладацькій діяльності.

– **Окрім вокальних даних, публіка високо цінувала ваш артистизм. Серед численних оперних партій вашого життя, які вважаєте для себе найвиразнішими?**

– Ой, у мене їх було багато: понад 70. Дуже любив партію Князя Ігоря в однойменній опері, у «Севільському цирюльнику» – Фігаро, Миколу в «Наталці-Полтавці», Остапа в «Тарасі Бульбі», Петруччо в «Приборканні норволівої»...

– **Ще одне ваше покликання, без якого не мислите себе, – режисура. Ви стали на цю стежу, закінчили за цим фахом театральний інститут, уже будучи сформованим співаком.**

– Відчуваючи хист до режисури, свого часу дуже захопився цим фахом. Музичний режисер – то особливий його різновид. Насправді, мені легко давалася постановницька робота, бо все життя працював із найкращими представниками професії, добре знав величезний масив оперних партитур. Якщо ставиш оперу, маєш знати оперу.

– **А чим ваші студенти, співаки нині слухаємо, відрізняються від молодих людей вашого покоління?**

– За великим рахунком, нічим. І тодішні, й теперішні, котрих навчаю професії, дуже талановиті. Колись дійшов того, що найголовніше – навіть не власне спів, а створення образів. Я хочу, аби ці молоді люди стали не лише майстерними вокалістами, а й прекрасними акторами. Їхній козир у майбутньому – наука перевтілення. Для цього потрібний учитель. Я щасливий, що маю можливість їх навчати.

Були часи, коли з усіх вікон над містами колишнього Союзу розливалася: «Два кольори мої, два кольори», «Всюди буйно квітне черемшина», «Рідна мати моя»... За радянської доби улюбленець високих державних керівників, орденосець, титулований митець, лауреат солідних премій Дмитро Гнатюк вперто пропагував українську пісню, українську мову (за що чинуші приписували йому націоналізм).

У родині, окрім нього, музикантів більше немає. Син Андрій і внук Дмитро пішли філологічною стежиною дружини Дмитра Михайловича.

– **Ви, мабуть, подобалися жінкам. А дружина вас ревнувала?**

– Яка жінка не ревнує? А я який був ревнивий!..

– **Вона надзвичайно мудра, тепла у спілкуванні.**

– Радію, що в мене така дружина. Ми з Галиною познайомилися студентами. Вона мені так сподобалася! І я їй, мабуть, теж. Коли одного разу Галина зібралася з'їздити додому на канікули – вона із села

Козацького на Черкащині, з Шевченківських місць, – сказав: «Я з тобою». Поїхали, там і одружилися. І прожили разом усе життя. Я її завжди кохав. Щасливий, що вона в мене є!..

– **Чула, захоплюєтеся колекціонуванням картин.**

– Дуже люблю гарний живопис. Маю цікаве зібрання класиків, у ньому, зокрема, твори Васильківського, Пимоненка, Левченка...

– **Чи складно вам вписуватися в сучасну реальність?**

– Знаєте, я відчуваю життя так само, як і 70 років тому. Дискомфорту немає. Головне те, що я зайнятий цікавою роботою.

– **А чи багато друзів супроводжувало вас життям?**

– Звичайно. Мав вірних друзів, з якими йшли пліч-о-пліч. Проте ми, на жаль, старіємо. Бувало, їхав на деякий час, вертався і когось недо раховувався. Сумно й боляче, що життя таке коротке. Не встигнеш його пізнати, як воно вже позаду. Але що зробиш? Так створений світ...

– **Проте не старіють пісні, за які слухач обожнює вас донині!**

– Пісня – любов моя! Приходив до людей із піснею, і мені було легше з ними спілкуватися. Відчував неабияку розраду, коли доносив щось важливе до публіки, коли публіка мене розуміла.

До слова, траплялися казусні випадки, пов'язані з естрадною піснею. Мені надходили численні листи від шанувальників – із порадами, побажаннями. Одного разу, ще на стадії становлення нашої естради, отримав листа із запитанням: «Товариш Гнатюк, ви оперний співак чи навпа-

Дмитро Гнатюк у ролі Мазепи.
1961 рік

ки?». Люди тоді ще не розуміли, що воно таке – естрадна пісня. Або, наприклад, іще. Приїжджаю додому, а дядько, який мене вчив сіяти, орати, садити дерева, запитує: «Що ти там робиш у місті?». Я йому: «Співаю». «Ні, – каже, – я це знаю, ми в селі теж співаємо. Але що ти там робиш?..».

Загалом життя моє дуже цікаве. Щасливий, що бачив світ та приносив людям користь.

– **Дякуючи власному великому таланту. Дмитре Михайловичу, парламентський журнал «Віче» сердечно вітає вас із ювілеєм і бажає натхнення, сил, здоров'я!**

Розмову вела
Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

Д. Гнатюк
Безмежного щастя!

Дмитро Гнатюк побажав читачам «Віча» безмежного щастя

День

27 березня – Міжнародний день театру

Міжнародний день театру започаткований іще 1961 року на IX конгресі Міжнародного інституту театру (MIT). Відповідно до статуту, цей інститут дбає, зокрема, про укріплення миру і дружби між народами, розширення творчого співробітництва між митцями сцени в усьому світі.

А щорічне свято призначене не лише для професіоналів, а й для мільйонної армії шанувальників театральної творчості. Цього дня кожен театр на Землі вважає за святий обов'язок здивувати свого глядача надзвичайним видовищем. Кожен актор виходить на сцену з особливим трепетом і гордістю. А кожен глядач аплодує особливо натхненно.

Національна опера України імені Т. Г. Шевченка